

שבת
מברכין!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד

ביקורת סטיגמטית

סטיגמה פרושה תווית, חותמת או כותרת. אנחנו נמצאים בדור של סטיגמות. כלומר, מקטלגים כל דבר, מכניסים אנשים למשבצות, ונותנים הגדרות לכל מיני התנהגויות. ילד שהוא קצת טוב, כבר קוראים לו 'היפרי'. אם הוא קצת ביישן, אז מגדירים אותו כחסר בטחון עצמי. אם הוא קצת חלמן, אז אין ספק שיש לו הפרעת קשב וריכוז.

הבעיה בהגדרות הללו שכשהאדם נדל עם תוויות, הדימוי העצמי שלו נפגע, וכומר תפקודו ויכולת הצלחתו נפגמים. את אט הוא מאבד את החשק לתקן, משלים עם מצבו, ולעיתים שוקע בעצבות ודכאון עד לכדי פגיעה נפשית קשה.

לכן עלינו לדעת, כשאנו רוצים להוכיח כל אדם, ובפרט את בן הזוג, עלינו להימנע מלומר את הביקורת באופן סטיגמטי, אלא בצורה מעודדת הגורמת לאדם להשתפר. מה דעתכם, אם נאמר לבן הזוג שהוא 'שקקר' או שנאמר לו שהוא 'משקקר', האם יש הבדל בין המילים האלו או שזו רק סמנטיקה? בוודאי שיש הבדל!

'שקקר' פרושו - ככה נולדת, זה האופי שלך, אין מה לעשות, תחיה עם זה, ולעולם לא תשתנה, והוא מתייחס מלהשתנות. אבל המילה 'משקקר' אומרת שהפעם מעדתי, אבל באופן כללי אתה לא משקקר. מילה כזו נותנת לאדם תקווה וחשק להשתנות, והוא מרגיש שעל נפילה חד פעמית אפשר להתגבר... והאמת היא שאפשר אפילו לוותר על המילה 'משקקר' ולומר: 'למה לא אמרת את האמת?' באמירת ביקורת בסגנון כזה הוא כבר לא שומע את המילה 'שקקר', אלא את המילה 'אמת!' אמירה כזאת בוודאי תפעיל אותו להגיע לתוצאות רצויות.

ציפי ומשה התחתנו לא מזמן. משה מנהל מפעל ועשרות עובדים סרים למרותו. הוא מתעורר כל יום בשעה 6.10 בבוקר, זה כבר אמצע היום בשבילו. ציפי עוד לא מצאה עבודה, ובינתיים היא ממשיכה לישון בבוקר. משה התקשר אליה בהפסקת 10 והיא לא ענתה. הוא היה בטוח שהיא יצאה לקניות או מסדרת את הבית... והיא - ישנה שנת ישרים. בניסיון האחרון שלו להתקשר אליה היא ענתה. מה את ישנה? הוא שאל. כשהוא הגיע בערב והיא פתחה לו את הדלת, הוא הרים את קולו ואמר: עצלנית, פרוזיטית, אוכלת חינם...

האם תגובה כזו תעשה לה חשק לקום מחר מוקדם? הרי זה רק יחזק אצלה את הרצון לישון ולהוכיח שהתווית שהוא הצמיד לה נכונה. אבל אם במקום 'עצלנית' הוא היה שואל אותה: למה התעצלת? כלומר, בדרך כלל את קמה מוקדם ורק היום היית עייפה, או לחילופין אם הוא היה אומר לה: למה לא הזדרזת? היא כבר הייתה שומעת את המילה זריזות, ולמחרת כבר תהיה לה הרבה יותר מוטיבציה.

פרשת השבוע

השידוך

השדכן הראשון המוזכר בתורה הוא אליעזר עבד אברהם. אברהם אבינו שולח את אליעזר למצוא כלה ליצחק בנו. הוא משביע אותו שלא יקח אשה לבנו מבנות הכנעני כי אם ממשפחתו.

אליעזר יוצא לדרך וכל טוב אדוניו בידו, הוא יוצא מארץ ישראל בבוקר ולעת ערב הוא מגיע לארם נהריים אל עיר נחור - מלמד שקפצה לו הדרך.

הוא יושב על הברך לעת צאת השואבות, ואז הוא עושה פעולה מוזרה הוא אומר אל הקב"ה: "ויאמר ה' אֱלֹהֵי אֲבִי אַבְרָהָם הַקְרֵהנָא לְפָנַי הַיּוֹם וְעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדָנָי אַבְרָהָם... וְהִנֵּה הַנְּעֻרָה אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֵי הַטִּינָא כַּדָּף וְאֲשֶׁתָּהּ וְאִמְרָה שְׂתֵּהּ וְגַם גַּמְלִיד אֲשֶׁקָה אֶתָּה הַכֹּחֵף לְעִבְדְּךָ לְיִצְחָק..."

אליעזר שגדל בבית אברהם איש החסד מחפש שידוך ליצחק גם ממידת החסד הוא בוחן את הנערה גם כן במידת החסד, ודווקא ליד באר המים שהמים רומזים לחסד, מדוע אליעזר לא מתנהג כמו שדכן רגיל? מדוע הוא לא הולך לעיר נחור ושואל אנשים הכין בית בתואל, ומקיש בדלת ומציג את עצמו ונכנס למשא ומתן? מדוע הוא מזדרז כל כך?

התשובה לכך היא שאליעזר ראה שקפצה לו הדרך ובדרך נס הוא מגיע באותו היום לארם נהריים, אם כן, רומזים לו מו השמים להזדרז במציאת השידוך. אם הוא יפעל בדרך הטבע כמו שדכן רגיל לא יגמר השידוך באותו היום לכן הוא הציע תנאי מהיר וזהות מי היא המתאימה ליצחק.

ובאמת אומר הכתוב: "וַיְהִי־הוּא טָרַם כֹּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבְקָה יֹצֵאת... וַכֹּדָה עַל־שִׁקְמָה... וַתֵּרֶד הַעֵינָה וַתְּמַלֵּא כֶּדָה וַתַּעֲלֵ". אליעזר שם לב שכאשר היא באה אל הברך המים עולים לקראתה - שנאמר "ותמלא את כדה" ולא "תשאב" הוא רץ לקראתה ואמר לה להשקותו והתשובה היתה: "ותאמר שְׂתֵּה אֲדָנָי... ותאמר גם לְגַמְלִיד אֲשָׁאב עַד אִם־כָּלוּ לְשִׁקְתִּי". כאן נפלה ההחלטה היא הנערה שמתאימה ליצחק.

מה אנו לומדים מכך? כאשר בוחנים שידוך יש לבדוק קודם את המידות. חוץ מהיופי וההופעה החיצונית יש לשים דגש על המידות הטובות שאיתם נשארים למשך כל החיים. כמה מידות טובות התגלו ברבקה. בעלת חסד, זריזה - "ותמהר להשקותו", חכמה - שענתה על שאלותיו של אליעזר ראשון ראשון ואחרון אחרון, צדיקה - המים עולים לקראתה.

בסופו של דבר נסגר השידוך ורבקה עולה לארץ ישראל לפגוש את יצחק אבינו. באותו זמן יצחק אבינו חוזר מבאר לחי רואי, מה יצחק עשה שם? פירש רש"י - "שהלך להביא את הגר לאברהם אבינו שישאנה". לאחר שנפטרה שרה, יצחק לא רצה שאביו ישאר לבד והלך להביא את הגר לאחר שילוחיה, שכל אותם הימים שמרה הגר על עצמה ולא היתה בקשר עם אף אחד.

והנה ברגע שיצחק דואג לשידוך לאביו מגיע השידוך שלו מחוץ לארץ - שידוך נפגש בשידוך!

ויסוד למדנו מכאן - כשאדם דואג לחברו הוא נענה תחילה. אין מצווה גדולה כעשיית שידוך, זה הדבר המשמח ביותר בחיי האדם כמו שכתוב בשיר השירים: "... ביום חתונתו ביום שמחת ליביו".

שבת שלום - אבנר קוזאס

גדיחה

כלב הולך ביערות הגיונגל. פתאום מגיח מהשיחים נמר ומתכוון לטרוף אותו. הכלב, שרואה שלידו מונחות עצמות, מסתובב כשפניו לעצמות ואומר בקול: "יאם! איזה נמר טעים!" הנמר שומע את הכלב, מתחיל לשקשק, מסתובב ובורח. באותו זמן יושב על העץ מעליו קוף שרואה את מה שעשה הכלב. הקוף, שרוצה להיות מיווד עם הנמר, רץ אליו ומספר לו מה שקרה. הנמר העצבני מורה לקוף לשבת לו על הגב כדי שילכו ביחד אל הכלב. הכלב, שרואה את הקוף והנמר מתקרבים, מסתובב שוב אל העצמות ואומר בקול: "איפה הקוף הזה שהבטיח לי עוד נמר?"

"אמונה היא לעשות את הצעד הראשון, גם כשאינך רואה את התמונה כולה"

פתגם השבוע

חינוך הילד אחר הלידה

לפני 2200 שנה שלטה בעולם מלכות יון. הם גזרו גזירות קשות על היהודים אשר אחת מהן היתה: 'כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל'. מדוע ולמה הם רצו שיהיה כתוב דווקא על קרן השור? למה שלא יחקקו את זה על קירות בית המקדש שהיה קיים באותה תקופה?

הרב אברמסקי זצ"ל חידש שבזמנם בקבוקי החלב של הילדים היו מיוצרים מקרן השור. כאשר הפתח הקטן של הקרן היה בפי התינוק ובפתח הגדול היו מכניסים את החלב. היוונים ידעו שתינוק שנולד מזהה עצמים עד למרחק של כ 20 ס"מ, ומעבר לכך ראייתו מטושטשת. והרצון שלהם היה שבשעה שהתינוק יונק מהבקבוק יהיה כתוב לנגד עיניו המשפט הזה.

גם כאשר האמא מניקה את התינוק, המרחק בין פניה לפני התינוק הוא כעשרים ס"מ. התינוק מזהה את פני אמו בשעה שהוא אוכל ממנה, ודמותה נחקקת לו בנשמה. השקעה בתינוק דרך הנקה היא לא קלה, אבל לטווח ארוך היא משתלמת וקוצרים ממנה פירות טובים.

זאת ועוד, כשהילד יגדל תהיה לו בושה מאמו כי הוא אכל ממנה וחז"ל אמרו: 'מי שאוכל מחברו מתבייש להסתכל בפניו'. וגם כשהילד הזה יגדל ויגיע למצב של חוצפה כלפי אמו, הוא ישפיל את עיניו ולא יוכל להביט בפניה.

ישנם הורים ששמים לפני התינוק תמונות של צדיקים. וידוע שראיית פניהם של הצדיקים משפיעה לטובה על הנשמה. צריכים לדעת שהנשמה של התינוק היא נשמה בוגרת. מה שתינוק אצלו זה המוטוריקה, תפקודי מח, תפקודי לב ריאה וכדומה שהם עדיין מתפתחים וגדלים, אבל הנשמה היא לעולם בוגרת. ולכן התינוק אולי לא מזהה בשכל את התמונות, אבל הנשמה מכירה.

כאן המקום להזכיר להורים היקרים, שויכוחים וצעקות ומריבות שמתרחשים ליד התינוק מובנים אצלו ברמה מסוימת, ויכולים בגילאים מבוגרים יותר להתפרץ החוצה.

הרבה הורים חושבים שהתינוק לא מבין. צריך לתת את הדעת על כך שהתינוק קולט ומבין הרבה יותר ממה שנראה לנו. אשר על כן עלינו להיות זהירים ביותר בכל שלבי גידול הילדים, אם זה בתגובות, בהרמות הקול וכדומה.

וכן לטובה, בהתנהגות נכונה אפשר להשפיע לטובה על הילד כמו שכתבנו קודם על רבי יהושע בן חנניה.

(מתוך הספר חינוך ילדים של הרב קוואס)

סיפור לשבת

הרב מרדכי שרעבי זצ"ל

כונה זקן המקובלים וראש עדת המכוונים. התפרסם כאיש מופת וכירא חטא. מקובל עצום, בעל רוח-הקודש. איש חלוש היה ואף מספר פעמים לקה בהתקף לב, סבל מסכרת, לחץ דם וחולי המעיים. מעונו היה פשוט ודל אך כל זה לא מנע ממנו לקבל את הרבבות שפנו אליו. בספר "דרך צדיקים" הובאו סיפורים מאלפים ומדהימים על רבנו, הרב מרדכי שרעבי זצ"ל בהם ניכר לראות באופן ברור, כי הרב היה בעל רוח-הקודש ואעפ"כ היה צנוע וברח מן הכבוד.

מטעם הכמוס עמו, נמנע הצדיק להגיע בתחילת התפילה לבית-מדרשו, ולכן מביתו ששכן מול ביה"כ, הטה אוזן קשבת לקולו של החזן שהתנצח בנגינה והגיע עדיו. ומידי יום, תכנן רבינו בקפידה את זמן בואו לביה"כ.

בחירתו נפלה דווקא על קטעי התפילה, שבהם עומדים הקהל על רגליהם בלאו הכי כתקנת חז"ל. כגון 'ה' מלך ה' מלך', 'ויברך דוד' או ב"תהילות לא-ל עליון". ואם קרה שהגיע מביתו קודם לכן, נעמד רבנו בחצר ביה"כ והמתין לחזן, ורק אח"כ נכנס. וזאת, כיוון שרצה למנוע טירחה מהציבור הקמים מפניו, ולא ליהנות מהכבוד שחלקו לו קהל המתפללים, בעומדם מלוא קומתם לכבודו.

הרבנית הצדקת לאה שרעבי ע"ה, השיבה ביום כ"א שבט ה'תשל"ח את נשמתה הטהורה ליוצרה לאחר שסבלה ייסורים קשים בעטיה של המחלה ר"ל. בהלווייה השתתפו מכל שכבות הציבור: רבנים, אדמו"רים, ראשי ישיבות, אברכים, בעלי בתים ונשים מתלמידותיה בדרכה האחרונה לעבר הר המנוחות.

לאחר מסע ההלוויה, נכנס הרה"ג מרדכי אליהו לביתו של רבינו מרדכי שרעבי, כדי לקיים סעודת הבראה כנהוג. בתוך כך פנה אליו הצדיק בבקשה שיבוא לישיבת "נהר-שלוש" בשבת הקרובה, כדי לדרוש לכבודה של הנפטרת. הרב אליהו הביע את הסכמתו ושב לביתו.

כשהגיע יום שישי, פקדו גשמי זלעפות את ירושלים. ממטרים עזים נתכו ארצה והקור חדר לעצמות. הרב אליהו, בראותו את מזג האוויר הסוער, אמר לנפשו: הואיל ומרחק רב מפריד בין ביתו שביקרית משה לבין ישיבת 'נהר שלום' אשר בשכונת 'מחנה יהודה', ובחוץ יורדים גשמים עזים. לכן, אין בדעתו ללכת לעצרת התעוררות האמורה להיות למחרת בשבת. ובלאו הכי חסרונו לא יורגש, שהרי יבואו רבנים נוספים לדרוש שם. הוא שמר על הדברים בלבו, ולא שוחח על כך עם איש.

בליל שבת קודש לאחר הסעודה, הבחין ר' אליהו ביהודי, שנכנס לביתו. מקום בו מוסר הוא שיעור. לאחר הדרשה ניגש לרב אליהו ואמר לו: "שבת שלום. שמשו של הרב מרדכי שרעבי אני, ובאתי לומר לך, שאל תמנע עצמך מלבוא למחרת לדרשה, ואפילו אם ירד גשם." הרב התפלא ושאלו: "מי אמר לרב, שאין בדעתי לבוא?" השליח השיב, שאינו יודע מאומה מכך, רק הגיע כדי לומר לו, שיבוא. הרב חשב קמעא ואמר לשליח "אמור לרב שרעבי בשמי, שאם מחר ירד גשם - לא אבוא לדרשה". תשובתו לא ערבה לשליח, והוא הפציר ברב שיבוא. הרב אליהו נענה ואמר, שיאמר לרב שרעבי, שיבטיח לו, שלא ירד גשם ואז אבוא לדרשה. אך השליח לא הרפה ממנו, עד שהרב אליהו הסכים.

למחרת, ביום שבת קודש פרשת משפטים, התגברו הגשמים והרחובות מלאו במים. הרב אליהו החליט, שבמזג אוויר סגרירי כזה, הוא פטור מללכת כדי לבוא לדרשה, שהרי עלול הוא לחלות. אולם, לפתע, שעה קלה קודם הדרשה, חלה התבהרות בשמים, הגשם פסק וקרני השמש הציצו בין קרעי העננים. הרב אליהו ראה בכך אות משמים! והזדרז ללבוש את מעילו ועשה דרכו לעבר ישיבת "נהר שלום".

בהגיעו לישיבה, ראה, שהמקום מלא עד אפס מקום באנשים אשר באו לכבודה של הנפטרת הדגולה. הרב אליהו אמר לרבינו "שבת שלום" והתכוון לעלות לבימה ולשאת את דבריו. אולם רבינו הביט בו ואמר במתינות: "הנרטיבת בגשם?!" - "לא", השיב ר' אליהו. "ובכן", המשיך הרב שרעבי ואמר, "עתה יכול הגשם להמשיך ולרדת", ומיד התחדשו הגשמים.

סידרה של 5 הרצאות

הרב אבנר קוואס

בנושא: שלום בית וזוגיות

ימי שני בשעה 21:00 החל מ-כ' חשוון 18/11 במתנ"ס "מאור יהודה" רח' קלויזנר 13 פ"ת

1. כ' חשוון, 18/11: מהי אהבה
 2. כ"ז חשוון, 25/11: תכונות האשה
 3. ד' כסלו, 2/12: תכונות האיש
 4. י"א כסלו, 9/12: חלוקת תפקידים
 5. י"ט כסלו, 16/12: תלשורות במשפחה
- עלות: 30 ₪ ליחיד לכל מפגש / 120 ₪ (תשלום בכניסה) לכל 5 המפגשים. נשמח לראותכם!

תמיד בשבילכם

רמי גרינברג רב אליהו גינת ראש העיר יו"ר מקפ"ת

להזמנת הרב להרצאות וכנסים

ניתן ליצור קשר בטלפון 1599-59-59-39